

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla gimnazjalistów województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Etap szkolny

Klucz odpowiedzi

Zadanie 1 (4 pkt.)

Przeczytaj fragment Konstytucji i odpowiedz na pytania:

Zasada	Artykuł
Zasada podziału i równowagi władz.	<u>Art. 10</u>
Zasada suwerenności narodu.	<u>Art. 4</u>
Zasada republikańskiej formy państwa	<u>Art. 1</u>
Zasada unitarnej formy państwa	<u>Art. 3</u>

1 pkt. Za każde prawidłowe wskazanie

Zadanie 2 (2 pkt)

Przeczytaj fragment poniżej i uzupełnij zdanie.

Winstona Churchilla

1 punkt za imię i 1 pkt za nazwisko

Zadanie 3 (5 pkt)

Dokonaj analizy mapy i odpowiedz na pytania.

A. Mapa przedstawia:

Unię Europejską po 2013 (państwa UE) – 1 pkt. Za prawidłową odpowiedź

B. Organizację tę tworzyło na początku 6 państw. Wymień je:

Francja, Niemcy (RFN), Belgia, Holandia, Luksemburg, Włochy – 2 pkt. za całą prawidłową odpowiedź lub 1 pkt za min. 4 poprawnie wpisane nazwy państw

C. Wymień trzy państwa, które przystąpiły do tej organizacji jako ostatnie:

Bulgaria, Rumunia, Chorwacja 2 pkt. za całą prawidłową odpowiedź lub 1 pkt za min. 2 poprawnie wpisane nazwy państw

Zadanie 4 (1 pkt)**Obywatelstwo to:**

- a) wież prawna łącząca jednostkę z państwem,
- b) więź prawna łącząca jednostkę z Narodem,
- c) więź emocjonalna łącząca jednostkę z państwem,
- d) więź emocjonalna łącząca jednostkę z Narodem.

Zadanie 5 (1 pkt)**Prezydent miasta wybierany jest w:**

- a) miastach poniżej 50000 mieszkańców
- b) miastach poniżej 100000 mieszkańców,
- c) miastach powyżej 100000 mieszkańców,
- d) miastach powyżej 150000 mieszkańców.

Zadanie 6 (2 pkt)**Uzupełnij:**

- a. Formami demokracji bezpośredniej w Polsce są: referenda i inicjatywa ludowa (obywatelska)
- b. Formami demokracji pośredniej w Polsce są: wybory

Po jednym punkcie z poprawnie uzupełnione punkty a i b.

Zadanie 7 (1 pkt)**Bierne prawo wyborcze w wyborach Prezydenta RP, do Sejmu i do Senatu wynosi odpowiednio:**

- a) 35 lat, 21 lat i 30 lat,
- b) 18 lat, 18 lat i 18 lat,
- c) 30 lat, 21 lat i 25 lat,
- d) 35 lat, 25 lat i 18 lat.

Zadanie 8 (2 pkt)**Wstaw w tabeli odpowiednią formę socjalizacji.**

Socjalizacja	Forma
Odbywa się w dzieciństwie, głównie pod wpływem rodziny.	<u>pierwotna</u>
Trwa przez całe dorosłe życie	<u>wtórna</u>

Po jednym punkcie za prawidłowe uzupełnienie wierszy.

Zadanie 9 (4 pkt)

1. Połącz wydarzenia z datami

1	Zakończenie negocjacji Polski z UE.	A	1992
2	Podpisanie przez Polskę Traktatu Akcesyjnego.	B	2003
3	Podpisanie Traktatu o Unii Europejskiej	C	2000
4	Wejście Polski do strefy Schengen	D	2007
		E	2002

1. E   2. B   3. A   4. D

1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź

Zadanie 10 (1 pkt)

Po zapoznaniu się z tekstem uzupełnij zdanie.

„Jest to zespół działań, które uzupełniają działania władzy publicznej i często lepiej realizują cele lub realizują takie cele, jakimi władza ze swojej natury się nie zajmuje”.

Marcin Król „Słownik demokracji”

Tekst powyżej odnosi się do koncepcji społeczeństwa obywatelskiego.

Zadanie 11 (1 pkt)

Grupy społeczne podzielone ze względu na więzi to grupy:

- a. formalne i nieformalne,
- b. wtórne i pierwotne,
- c. duże i małe,
- d. ekskluzywne i inkluzywne (otwarte).

Zadanie 12 (1 pkt)

Reforma administracyjna z 1999 wprowadziła 16 województw z 49. Zaznacz, które województwo nie istnieje.

- a. pomorskie,
- b. podlaskie,
- c. górnosłaskie,
- d. podkarpackie.

Zadanie 13 (1 pkt)

Inicjatywę ustawodawczą zmiany Konstytucji RP w Rzeczypospolitej Polskiej posiadają:

- a. 1/5 posłów, Senat, Prezydent RP,
- b. posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 100 tys. obywateli
- c. 25 posłów, Senat, Prezydent RP,
- d. posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 10 tys. obywateli.

Zadanie 14 (1 pkt)

Które z wymienionych stanowisk w polskim systemie prawnym są dopuszczalne łącznie:

- a. Poseł + Senator,
- b. Prezydent + Poseł
- c. Prezydent + Minister,
- d. Poseł + Minister.

Zadanie 15 (6 pkt)

Zapoznaj się z mapą i wykonaj polecenia:

- 1. Wymień województwa sąsiadujące z województwem zachodniopomorskim:**

lubuskie, wielkopolskie, pomorskie – 2 pkt za prawidłową odpowiedź, 1 pkt za 2 woj.

- 2. Zaznacz na mapie znakiem X województwa, które posiadają po dwie „stolice”**
Po 1 pkt za każde prawidłowe wskazanie

- 3. Wymień państwa sąsiadujące z województwem podkarpackim?**

Słowacja i Ukraina – po 1 pkt za każde państwo

Zadanie 16 (2 pkt)

Obraz jest jednym z symboli Unii Europejskiej.

Wyjaśnij symbolikę.

1. Różne czcionki symbolizują różnorodność ludzi (narodowościową, etniczną, religijną itp.) – litery charakterystyczne dla różnych alfabetów.
2. Since 1957 (od 1957) RAZEM od Traktatów Rzymskich
3. Kolory liter to te same kolory co na flagach państw
4. Razem – wspólnie

Należy uznać każdą odpowiedź spełniającą powyższe kryteria, a także inne pasujące do wymowy powyższego logo/ Po 1 pkt za prawidłową odpowiedź

Zadanie 17 (3 pkt)

Poniżej wymienione zostały 3 uniwersalne cechy grup społecznych. Dopisz kolejne 3 cechy

1. minimum 3 osoby,
2. względna trwałość,
3. struktura,

cele i zadania, struktura, więzi, normy i sankcje, interakcje, podobne poglądy, oraz inne wypełniające uniwersalne cechy grup.

Po 1 pkt za prawidłową odpowiedź

Zadanie 18 (3 pkt)

Przeczytaj fragment Preambuly Konstytucji RP i odpowiedz na pytania.

PREAMBUŁA

*W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,
odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie,
my, Naród Polski - wszyscy obywatele Rzeczypospolitej,
zarówno wierzący w Boga
będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna,
jak i nie podzielający tej wiary,*

*a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł,
równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego - Polski,
wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi
ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich
wartościach,
nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej,
zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom
wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku (...)*

1. Jakie wydarzenie wskazane jest w słowach „odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie”?

Wybory 4.06.1989, odzyskanie niepodległości, pierwszy demokratyczny rząd
Należy uznać każdą odpowiedź spełniającą powyższe kryteria, a także inne spełniające kryteria

2. Wymień dwa elementy odpowiadające fragmentowi „wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku”.

Np. walka o niepodległość, „polskie” nagrody nobla, sławni Polscy, ważne wydarzenia z historii Polski itp.

Należy uznać każdą odpowiedź spełniającą powyższe kryteria

1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź

Zadanie 19 (6 pkt)

Wpisz w odpowiednie miejsce w tabeli organ władzy, do którego należy wskazana kompetencja:

KOMPETENCJA	ORGAN WŁADZY
Uchwala projekt budżetu państwa	Rada Ministrów
Podpisuje ustawy	Prezydent RP
Wybiera Rzecznika Praw Obywatelskich	Sejm
Nadaje obywatelstwo	Prezydent RP
Zapewnia wykonanie ustaw	Rada Ministrów
Orzeka w sprawie zgodności umów międzynarodowych z konstytucją	Trybunał Konstytucyjny

1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź

Zadanie 20 (2 pkt)

Wyjaśnij krótko problem przedstawiony na rysunku.

Np. uleganie promocjom, czy chęć posiadania, mimo że danego towaru nie potrzebujemy, siła reklamy,

Należy uznać każdą odpowiedź spełniającą powyższe kryteria

2 pkt za prawidłową odpowiedź, 1 pkt za nazwanie (bez opisu) problemu

Zadanie 21 (6 pkt)

W tabeli znakiem X zaznacz państwa należące do UE i do NATO.

PAŃSTWO	UE	NATO
SZWECJA	X	
CYPR	X	
NORWEGIA		X
RUMUNIA	X	X
ISLANDIA		X
SZWAJCARIA		

1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź (wiersz).

Zadanie 22 (5 pkt)

Dopasuj rodzaje bezrobocia do ich opisów.

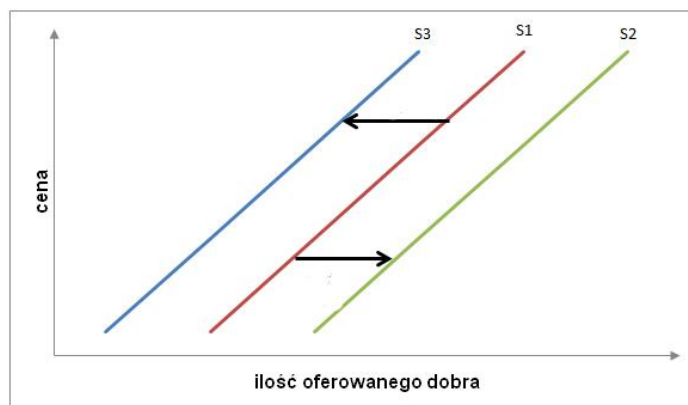
Frykcyjne, koniunkturalne, naturalne, sezonowe, strukturalne, technologiczne,

Osoby nie podejmują pracy, bo nie odpowiadają im warunki pracy i płacy.	naturalne
Ludzie tracą pracę np. w wyniku likwidacji całych gałęzi gospodarki, a nie posiadają kwalifikacji, by podjąć pracę w innych branżach.	strukturalne
Pojawia się wtedy, gdy pracę wykonywaną przez człowieka wykonują maszyny – dotyczy automatyzacji i robotyzacji produkcji.	technologiczne
Spadek popytu na towary i usługi powoduje, że przedsiębiorstwa ograniczają produkcję i zwalniają pracowników.	koniunkturalne
W niektórych branżach (rolnictwo, budownictwo) zatrudnienie spada w niektórych częściach roku np. zimą.	sezonowe

Po 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź

Zadanie 23 (2 pkt)

Dokonaj analizy wykresu i odpowiedz na pytania wykreślając błędne odpowiedzi.

- a. Strzałka od S1 do S3 przedstawia **spadek/wzrost podaży/popytu**.
- b. Strzałka od S1 do S2 przedstawia **spadek/wzrost podaży/popytu**.

Po jednym punkcie za każdą pełną prawidłową odpowiedź

Zadanie 24 (4 pkt)

Określ, które z poniższych zdań są prawdziwe (wpisz PRAWDA), a które fałszywe (wpisz FAŁSZ).

	PRAWDA/FAŁSZ
Inflacja to wzrost cen towarów i usług w określonym czasie.	PRAWDA
Inflacja powoduje wzrost wartości pieniądza.	FAŁSZ
Deflacja to długotrwały spadek przeciętnego poziomu cen towarów i usług w gospodarce przekładający się na wzrost siły nabywczej pieniądza	PRAWDA
W warunkach deflacji za tę samą ilość pieniędzy po pewnym czasie można kupić więcej towarów i usług.	PRAWDA

1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź

Zadanie 25 (3 pkt)

Dopasuj kompetencje do odpowiedniej instytucji Unii Europejskiej.
Wpisz w odpowiednie pola:

Parlament Europejski,
Komisja Europejska,
Rada Unii Europejskiej,
Rada Europejska.

Kompetencja	Instytucja
Wytycza kierunki rozwoju UE, jej przewodniczącym jest aktualnie Polak.	Rada Europejska
Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przez państwa prawa unijnego.	Komisja Europejska
Uczestniczy w tworzeniu prawa, w uchwalaniu budżetu, pełni funkcje kontrolne wobec organu władzy wykonawczej UE.	Parlament Europejski

1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź